

A munkavállalókat érintő fontosabb jogszabályok

2011. évi XIV. törvény A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992 évi LXVI tv., a magyar állampolgárságról szóló 1993 évi LV. tv és az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. tv. módosítása
2011. évi XVIII. Tv. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. Törvény módosításáról
- 24/2011 (III.9.)Korm.r. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. alá tartozó munkáltatóknál működő szakszervezetek reprezentativitásának megállapítása
- 40/2011(III.22.)Korm r. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. Vh. szóló 168/1997 (X.6.) Korm. rendelet módosításáról.
- 3/2011 (III.21.) KüM r. A tartós külszolgálatot teljesítő köztisztviselők és munkavállalók alapellátmányának, illetve ideiglenes külföldi kiküldetése napidíjának összegéről és azok kifizetéséről szóló 7/2009 KüM rendelet módosításáról.
- 12/2011(III.22.) NGM r A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv módosításáról

Jogszabály ismertetés

A 2011. évi XIV. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992 évi LXVI tv., a magyar állampolgárságról szóló 1993 évi LV. tv. és az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. tv. módosítása.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992 évi LXVI tv. módosítása érinti

- Az anyakönyvekről és a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendeletet
- A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI törvény több paragrafusát

A magyar állampolgárságról szóló 1993 évi LV. tv több paragrafusát, közöttük érinti a honosítási eljárást

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. tv. módosítása a lakcím bejelentést az önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe utalja

A 24/2011 (III.9.)Korm.r. a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. alá tartozó munkáltatóknál működő szakszervezetek reprezentativitásának megállapítását szabályozza

A jogszabály nem érinti a Kjt. 9. §-a szerinti reprezentativitás megállapítását, csak az azon alapuló adatszolgáltatási kötelezettségeket rendezi. Többek között kiterjed a munkáltatóval jogviszonyban álló szakszervezeti tagok létszámának, az adatszolgáltatásra kötelezettek körének megállapítására. Helyi és ágazati szinten. Munkáltatói szinten a munkáltató és a munkavállalónál működő szakszervezetek közösen határozzák meg a reprezentativitásnak eljárási szabályait.

A 12/2011(III.22.) NGM r a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv módosításáról

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési , valamint az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézetnél foglalkoztatott közalkalmazottakra terjed ki A Kjt 20/A §.- Kjt21/A §.- Kjt.22.§- Kjt.23.§.- Kjt.39.§. Kjt.54.§.- Kjt.55.§.-Kjt.61§, Kjt.66.Kjt.70.§.(pályázat, próbaidő, gyakornoki idő, magasabb vezető , a fizetési osztályba sorolás, munkaerő kölcsönzés, napi munkaidő, pótlékok eltérő szabályairól rendelkezik

Jogszabály értelmezés**Végkielégítés a közszférában, és a végkielégítés adózása****A közalkalmazottak végkielégítése.**

Végkielégítést kell fizetni a közalkalmazottaknak, ha, a jogviszony

- a Kjt. 37.§ a.) pontja alapján felmentéssel szűnik meg,
- a Kjt. 37.§. b.) pont ja alapján közalkalmazott rendkívüli lemondással szünteti meg,
- a munkáltató jogutód nélkül szűnik meg

Ugyancsak végkielégítésre szerez jogosultságot a közalkalmazott, ha ugyanaz a munkáltató legalább két alkalommal határozott időre szóló jogviszonyt létesít és a korábbi jogviszony megszűnése és az új jogviszony létesítése között 6 hónapnál hosszabb idő nem telt el. Ennek feltétele, hogy a határozott idejű közalkalmazotti jogviszony

- A hátralévő időre járó illetmény megfizetésével, vagy
- A jogszabályban meghatározottak szerint átszervezés miatt került megszüntetésre (Kjt. 30.§. (1) a, b, pont, vagy
- a határozott idő lejártával szűnik meg

Kettőnél több közalkalmazotti jogviszony megszűnése esetén a 6 hónapnál hosszabb megszakítás előtt fennállt jogviszonyok időtartamát nem lehet figyelembe venni.

A végkielégítésre való jogosultság megállapításakor figyelemmel kell lenni a végkielégítéshez szükséges, jogviszonyban töltött időre vonatkozó előírásokra, azzal, hogy a határozatlan idejű jogviszonyokat kell összeszámítani. Újabb, azonos felek közötti határozott idejű végkielégítésre való jogosultság megállapításakor figyelmen kívül kell hagyni azon közalkalmazotti jogviszonyok időtartamát, a Kjt 37.§. (1) bekezdés d.) pontja alapján, amelyekre tekintettel a korábbi végkielégítés kifizetése megtörtént.

Végkielégítést kell fizetni abban az esetben is, a munkáltató személye azért változik meg, mert az alapító vagy a munkáltató döntése alapján a munkáltató egésze vagy egy része az Mt. vagy a Kjt. hatálya alá tartozó munkáltató számára kerül átadásra, a munkáltató átadásra kerülő szervezete, illetve tevékenysége keretében foglalkoztatott közalkalmazott jogviszonya az átadás időpontjában megszűnik. Ha a közalkalmazott úgy dönt, hogy nem akar az új munkáltatónál dolgozni, részére a végkielégítést, amennyiben a törvényi feltételei fennállnak, ki kell fizetni.

Végkielégítést kell fizetni a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése esetén is. Amennyiben a munkáltató a munkaviszonyt jogellenesen nem rendes felmentéssel szüntette meg, a munkavállaló jogosult a végkielégítésre is, amennyiben annak feltételi egyébként fennállnak. Ez esetben a munkavállalót a bíróság a munkaidőjében a végkielégítés megfizetésére is kötelezheti.

A végkielégítésre való jogosultság minimum 3 évvel kezdődik 1 havi, 5 év után 2 havi, 8 év után 3 havi, 10 év után 4 havi, 13 év után 5 havi, 16 év után 6 havi, 20 év után 8 havi átlagkereset jár. A végkielégítés számításánál az áthelyezést figyelembe kell venni (Irányadó a Kjt.37.§. (4)-(5) bekezdése) Az emelt összegű végkielégítés 4 hónap,(az Mt. idevontkozó szabályait kell figyelembe venni).

A végkielégítés felére jogosult a közalkalmazott, ha a felmentésére azért került sor, mert a munkáltató jogutód nélküli megszűnése esetén jogviszonyának megszüntetésére azért került sor, mert az egészségügyi alkalmatlanságával összefüggésben a megfelelő munkakörbe való áthelyezéséhez való hozzájárulásról nem nyilatkozott, vagy nem járult hozzá. Ez alól kivétel az alapos indok. Ilyen pl. az új illetménye kevesebb a korábbi 80%-ánál, teljes munkaidő helyett 6 óránál kevesebb lesz az új munkaidő, részmunkában foglalkoztatás helyett teljes munkaidőben történő foglalkoztatást ajánlanak fel, családi körülményeire tekintettel az új beosztás sérelmes, utazási idő a 2 órát meghaladja, stb.

A végkielégítés kifizetésének esedékessége. A felmentési idő utolsó napján kell kifizetni.

Nem jár végkielégítés, ha a közalkalmazott az egészségügyi alkalmatlanságot kivéve, tartósan alkalmatlannak bizonyul, ha nyugdíjasnak minősül, ha a közalkalmazott a munkavégzés alóli mentesítés ideje alatt bármely költségvetési szervnél teljes, vagy részmunkaidős jogviszonyt létesít (ez esetben az új munkahelyen a végkielégítésre jogosultság ideje beszámításra kerül. Kjt. 37.§. (12) bekezdés)

A köztisztviselők végkielégítése

Végkielégítést kell fizetni a köztisztviselőnek, a Ktv. 19. §.-a alapján, ha felmentéssel szűnik meg a jogviszonya. (A köztisztviselőnél rendkívüli felmentés nem létezik.) Ha a köztisztviselőt foglalkoztató szerv jogutód nélkül szűnik meg. Ezzel egy tekintet alá esik, ha a munkáltató szervezeti, vagy jogállás változása miatt a Ktv. hatálya már nem terjed ki a jogutód munkáltatóra. (A döntés joga, hogy a köztisztviselő kíván-e az új munkáltatónál dolgozni a köztisztviselőt illeti meg. Ha úgy dönt, hogy igen, akkor a végkielégítés a Ktv. szabályainak figyelembe vételével az új munkáltatónál kerül beszámításra.)

A végkielégítésre való jogosultság ideje. Három év után 1 havi, öt év után 2 havi, nyolc év után 3 havi, tíz év után 4 havi, tizenhárom év után 5 havi, tizenhat év után 6 havi, húsz év után 8 havi illetmény illeti meg a köztisztviselőt. Az emelt összegű végkielégítés 4 havi illetménynek felel meg.

A végkielégítés számításának alapja a köztisztviselő illetménye, a felmentési idő kezdetekor, illetve a jogutód nélküli megszűnés időpontja szerinti illetménnyel.

A végkielégítés felére jogosult a köztisztviselő, ha

- a felmentésére azért került sor, mert az egészségügyi alkalmatlanság esetén, áthelyezéséhez nem járult hozzá kivéve, ha a hozzájárulást alapos okkal tagadta meg. Ilyen az új illetménye kevesebb a korábbi 80%-ánál, teljes munkaidő helyett 6 óránál kevesebb lesz az új munkaidő, részmunkában foglalkoztatás helyett teljes munkaidőben történő foglalkoztatást ajánlanak fel, családi körülményeire tekintettel az új beosztás sérelmes, utazási idő a 2 órát meghaladja, stb.
- a köztisztviselő jogviszonya azért szűnt meg felmentéssel, mert az Országgyűlés, a Kormány, a költségvetési fejezetet irányító szerv vezetője, a közigazgatási szerv vezetője, illetőleg az önkormányzat képviselő testületének döntése alapján a közigazgatási szerv hivatali szervezetében létszámcsökkentést kell végrehajtani, és emiatt a köztisztviselő továbbfoglalkoztatására nincsen lehetőség, illetve átszervezés következtében munkaköre feleslegessé vált, továbbá, ha a közigazgatási szerv jogutód nélkül megszűnik, a felmentés felére tartalékállományba kell helyezni, és a köztisztviselő a tartalékállományba helyezéshez nem járul hozzá

A végkielégítés kifizetése. A felmentési idő utolsó napján kell kifizetni

Végkielégítésre nem jogosult a köztisztviselő, ha

- a felmentés a gyakornoki idő alatt történik
- nyugdíjasnak minősül,
- az egészségügyi okot kivéve alkalmatlanság miatt mentették fel,
- közszolgálati jogviszonya a foglalkoztató közigazgatási szerv jogállásának megváltozása miatt szűnt meg és az új munkáltatóval foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesít
- a felmentési idő alatt a közszférában helyezkedik el (végkielégítésre jogosító jogviszonyát azonban az új munkáltatónál be kell számítani)

A kormánytisztviselők végkielégítése

A kormánytisztviselők jogállásáról a 2010 LVIII törvény rendelkezik. Ez új közszférabeli jogviszony. Kormánytisztviselői jogviszonnyá minősül át azon korábbi köztisztviselők jogviszonya, akik a központi államigazgatási szervek, Miniszterelnökség, minisztériumok, kormányhivatalok, központi hivatalok, valamint területi, és helyi szervei, a Rendőrség, a Vám és Pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervek, a katasztrófavédelmi szervek alkalmazásában állnak. Mögöttes jogszabályként továbbra is a Ktv. Szabályait kell alkalmazni, ott, ahol a 2010 LVIII törvény eltérően nem rendelkezik.

Végkielégítések vonatkozásában eltérésekkel a Ktv. szabályai az irányadóak.

Szakmai vezetők végkielégítésre nem jogosultak. A politikai főtanácsadó, illetve tanácsadói munkakörben foglalkoztatottakra speciális végkielégítési szabályok vonatkoznak. Ha a jogviszonyuk a Kormány, a miniszterelnök, a miniszter, vagy az államtitkár megbízatásának megszűnése következtében szűnik meg **végkielégítés címén 2 havi illetményre** jogosult, feltéve hogy, politikai főtanácsadó, illetve tanácsadói munkakörük legalább 2 évig folyamatosan fennállt. A végkielégítés megfizetésére a jogviszony megszűnését követő 31. napon belül kell intézkedni., feltéve, hogy 30 napon belül hasonló megbízatást nem kap.

A végkielégítés adózása.

Lényegében személyi jövedelemadó, de mint eseti juttatás, speciális szabályok vonatkoznak az adózására. A munkaviszony megszűnésével összefüggésben a végkielégítést azon a napon kell megszerzettnek tekinteni, amely napon azt kifizették. Lehetőség van a végkielégítésnek adózási szempontból történő megosztására is.

A magas összegű végkielégítések különadója

A kirívóan magas összegű végkielégítések különadója az adóalap 98%-a. A különadó alapjának minősül, a munkaviszony, jogviszony megszűnésével összefüggésben, pénzben kifizetett, vagy bármely más formában juttatott bevétel. A kifizető a magánszemélyt terhelő adót, a kifizetéskor állapítja meg és vonja le és fizeti meg. Amennyiben a kifizető ezt elmulasztja, a magánszemély fizeti meg a kifizetést követő hónap 12.-ig.

Nem képezi a különadó alapját az állami vezetők, polgármesterek, jegyzők, gazdasági társaságok vezető tisztségviselői és felügyelő-bizottságának tagjai esetében a bevétel 2.000.000,-Ft-ot meg nem

haladó része, más foglalkoztatottak esetében a különadóba nem tartozó bevételek a 3.500.000,-Ft-ot meg nem haladó része.

Nem képezi a különadó alapját a jogviszony 2005. január 1.-ét megelőző megszűnése jogellenességét bírósági határozatban megállapított összeg, illetve a felmentési (felmondási) munkabér, illetmény összege, kivéve az Mt. (3) §.-a alapján versenytilalmi megállapodásban kikötött ellenértékként kifizetett összege.

A különadó részletes szabályait a 2010 évi CXXIV törvény tartalmazza.

Dr. Szebehelyi Klára